ENDERROCK
LA MÚSICA DE LA TEVA GENERACIÓ

Enderrock | Helena Morén Alegret | Actualitzat el 21/07/2022 a les 17:45

La màgia dels estudiants de Sisa

Ahir es va homenatjar Sisa al festival Grec, amb un espectacle en què més de vint músics recuperaven el 'Malalts del cel'

Sisa al seu homenatge del Festival Grec 2022 | Juan Miguel Morales

El Festival Grec va acollir ahir la celebració de l'univers musical de **Sisa**, en què més de vint músics van reinterpretar les cançons del disc *Malalts del cel* (Satélite K, 2016) del cantautor galàctic. Jaume **Sisa** (Barcelona, 1948) va publicar l'any 2016 el que considera l'últim disc de la seva trajectòria, però va decidir no fer-lo en directe. Amics i deixebles van decidir fer-li ahir la posada en escena perquè es seves cançons poguessin lluir també més enllà de l'última galeta galàctica que oferia a l'audiència. El regal va ser digne de l'alçada de les últimes cançons del mestre i va desprendre la màgia que necessita aquest material sensible, tractant-se d'un disc que es va concebre com a 'balanç, resum, síntesi' de la vida de **Sisa**, des que va començar la seva trajectòria el 1968 [*paraules referides a l'entrevista, en motiu de la sortida, de novembre de 2016, a l'Enderrock 255*].

També, per donar unitat a la disparitat d'artistes solistes que van actuar la nit de dimecres al teatre Grec, es va disposar d'una mateixa escenografia i il·luminació de CUBE per a tots, emmarcada en bombetes de colors pròpies de les festes de les nits d'estiu com la famosa cançó de **Sisa** "Nit de Sant Joan", i una banda vestida de blanc integrada pels músics **Aleix Puig** (violí i serra), **Carola Ortiz** (clarinet i clarinet baix), **Marta Roma** (violoncel) **Amaia Miranda** (guitarra), **Oriol Martí** (contrabaix), **Pinyu Martí** (bateria) i, a la direcció musical, **Gregori Ferrer** (piano i teclat).

Roger Mas a l'espectacle Malalts del cel al Grec 2022 Foto: Juan Miguel Morales

L'inici de l'espectacle va correspondre a les primeres quatre cançons del disc, però després es va alterar a la cinquena per una llicència poètica especial que ja va provocar el *big bang* de l'espectacle. Abans, però, van arrencar a pas ferm amb la inicial i programàtica, "Malalts del cel", a càrrec del cantautor **Roger Mas** (Solsona, 1975), que fa dues setmanes celebrava en el mateix escenari del teatre Grec un quart de segle de carrera.

Li va seguir amb veu enrogallada i acordió **Joan Garriga** (La Garriga, 1972) interpretant el "Vals de l'oblit" on dona la clau del vestuari de la banda als primers dos versos: '*L'últim instant abans de partir vestir-se de blanc i beure's la nit...*'. I una cançó que té l'alegria que passa del '*trobar-ho a la fi, allò que has buscat al llarg del camí, saber que no és res, que viure és somiar, un somni lleuger*'. El nivell de les lletres de **Sisa** a *Malalts de cel* és sublim i els artistes presents van aconseguir posar-se al servei de les lletres sense sobreactuar ni brillar impolut, com al cantautor del Poble sec li agrada.

Joan Garriga a l'espectacle Malalts del cel al Grec 2022 Foto: Juan Miguel Morales

Tanmateix les veus femenines són altra cosa. **Sisa** també tenia en el disc la presència de veus claríssimes i cristal·lines com la de **Dolors Palau** o **Anna Roig**, però les de la nit al Grec van ser unes altres -a excepció de la seva amiga i col·lega **Marina Rossell**-. Per exemple, a "Tanca la porta" va ser **Maria Rodés** (Barcelona, 1986) qui es va asseure en una de les cadires de fusta de l'escenografia de revetlla per cantar-la amb tota la cerimònia popular; una **Rodés** que també ha fet el camí d'anar a viure i cantar a Madrid com **Sisa** va fer uns anys.

Maria Rodés a l'espectacle Malalts del cel al Grec 2022 Foto: Juan Miguel Morales

Sobre el misteri de la vida barrejat amb una metàfora de coneixement de l'ofici, la cançó "Tramoia virtual" li va escaure com anell al dit al cantant de **Mishima**, **David Carabén** (Barcelona, 1971): a part de compartir management amb **Sisa**, se li assembla en aquesta recerca d'anar més enllà que la cançó fàcil i trobar els replecs de la cançó i les escletxes del discurs imperant.

David Carabén a l'espectacle Malalts del cel al Grec 2022 Foto: Juan Miguel Morales

La cinquena cançó (que és la desena del disc) va ser "Duchamp", on va aparèixer l'astre **Quimi Portet** (Vic, 1957) escudat per unes alegres coristes insuperables nascudes a Barcelona l'any 1994, la Marta Torrella (contralt) i l'Helena Ros (soprano), i conegudes com a duet com a **Tarta Relena**. **Portet** és declarat seguidor de **Sisa** des de sempre ?a més d'haver estat part del **Col·lectiu Eternity** amb **Joan Miquel Oliver**? i per a "Duchamp" va fer sonar la banda de la manera en què alguns s'han estimat la música des dels anys seixanta ençà: amb bones guitarres i oferint un bon ritme amb què sacsejar el personal. L'esplendor va arribar just després amb la interpretació de "Llops udolant" de les mateixes **Tarta Relena**, des de la seva especialitat: fer de duo a capella virtuosament.

Quimi Portet i Tarta Relena a l'espectacle Malalts del cel al Grec 2022 Foto: Juan Miguel Morales

"Hipopotàmia" la va cantar el duet **Tronco**, format per dos germans del Baix Llobregat, la dibuixant i cantant Conxita Herrero (El Prat de Llobregat, 1993) i l'actor i músic Fermí Herrero Delfa, que ha ofert un recent debut en solitari com a **Fermí** ?o **Fermí IV**? amb el disc *Migente* (Mont Ventoux, 2022), mentre que amb Tronco van iniciar el camí el 2016.

Tronco a l'espectacle Malalts del cel al Grec 2022 Foto: Juan Miguel Morales

Les orenetes fetes de cordes (violí, cello i violoncel) a l'inici i final de "Tornarà la primavera", interpretada per la veu i impecable presència del cantant de **Manel**, **Guillem Gisbert** (Barcelona, 1981), van prendre un vol de l'alçada de la versió de **Janis Ian** que fa el quartet barceloní amb "Les estrelles".

Guillem Gisbert a l'espectacle Malalts del cel al Grec 2022 Foto: Juan Miguel Morales

Seguint al cel de **Sisa**, va arribar "Una cançó" per un **Roger Mas** que va continuar amb la seva litúrgia acompanyada finament del violí fidel de **Puig**. I si les **Tarta Relena** van néixer el 2016 com a formació, la formació d'Espolla **La Ludwig Band** va néixer l'any següent, el 2017, i van posar una altra línia generacional en dansa a "La ratlla de l'horitzó", interpretada pel seu cantant **Quim Carandell** (Barcelona, 1996), que una senyora del públic va qualificar, en veure'n la semblança d'estil: "És ben bé com si fos fill seu!"

Quim Carandell a l'espectacle Malalts del cel al Grec 2022 Foto: Juan Miguel Morales

I ideal per a "El nen", la veu i el posat entremaliat de la cantant badalonina **Maria Arnal** (Badalona, 1987) que va moure's com ningú per tot l'escenari del Grec amb total desimboltura. Més continguda i aflemencada, asseguda en una de les cadires, va ser la interpretació d'"Alarí, alaró" per la preciosa veu de **Queralt Lahoz** (Santa Coloma de Gramenet, 1991), que va ser la que va transformar més la cançó respecte l'original del disc. En aquell cas no hi havien quejíos, sinó que els alarís i alarós fan recordar més a trompetes de jocs de nens que no a planys més adults.

Queralt Lahoz a l'espectacle Malalts del cel al Grec 2022 Foto: Juan Miguel Morales

A "La moral al manicomi", harmònica en boca, **Joan Garriga** va cantar intermitentment com si fos un **Bob Dylan** músic de carrer i pregonés als qui volien escoltar de les noves audiències allò que havia estat: '*Flaires místiques i lliure amor era el mantra dolç i llaminer*' o '*Jo em pensava que érem molts i molts al camí de la imaginació/ Jo volia llum de lluna i sol a la casa on hi cabríem tots*", una autoreferència al *hit* indiscutible de **Sisa**, "Qualsevol nit pot sortir el sol".

Julio Bustamante a l'espectacle Malalts del cel al Grec 2022 Foto: Juan Miguel Morales

I encara quedaven sorpreses en la nit, com l'aparició en escena de **Julio Bustamante** (València, 1951) cantant una peça breu, "La llum", que diu molt i profund en pocs versos, gairebé com un haiku: '*Mirava i no veia res: la llum, l'amor, el cel/ Buscava allà a l'horitzó: el cel, la llum, l'amor/ Si trobés un port segur: l'amor, el cel la llum*'. I la cançó que tanca el disc, "La vella cançó", que va ser interpretada per **David Carabén**, del tot adient per algú que sempre vol aprendre, ja que és tot un tractat del gènere d'algú que n'és degà.

Marina Rossell a l'espectacle Malalts del cel al Grec 2022 Foto: Juan Miguel Morales

La degana de la nit, però, va ser sens dubte **Marina Rossell** (Castellet y Gornal, 1954), en aquest moment esplèndit que viu la seva veu, amb una "Lluna del capvespre" que tant va poder remetre a les llunes de la poeta Maria Mercè Marçal, com al seu encomanar-se a la pròpia "Mare de déu del món" i, que en el cas de la lletra de **Sisa**, es tracta d'una lluna que il·lumina les nits, que assenyala el camí però a qui encara es pregunta: '*Quina és la drecera? Quin és el destí dels qui viuen la quimera d'un vell somni molt antic?*'

Maria Arnal a l'espectacle Malalts del cel al Grec 2022 Foto: Juan Miguel Morales

La peça més impressionant de la nit va ser "Els anys", intepretada per **Guillem Gisbert** i **Maria Arnal** amb les veus de la banda fent els cors de teatre grec, que convidaven a imaginar tota una invocació de temps passats amb un mantra fet d'"Els anys" -que dit molt ràpid es confon amb 'Els àngels'- i semblava per un moment fins i tot despertar els morts de Montjuïc com fantasmes a aquell cel musical que clou amb un '*veient l'abisme, veient el cim*'. I és així el que passa amb una trajectòria artística de tota una vida i així ho ha deixat, en un magnífic disc, **Sisa**, que per una nit prenia vida dalt de l'escenari gràcies a una colla d'amics i seguidors de totes les edats.

La Ludwig Band a l'espectacle Malalts del cel al Grec 2022 Foto: Juan Miguel Morales

Als bisos va ser el moment per a dues cançons antigues: "Coristes i numismàtics" del disc *La màgia de l'estudiant* (Edigsa, 1979) per **La Ludwig Band** completa, i "La primera comunió" del disc *Galeta galàctica* (Edigsa, 1977). Una nit espectacular on les cantants anaven com o*h, maniquins!*, mentre tothom durant el concert imaginava un final amb una banda sonora, la que sempre es té al cap quan es parla de **Sisa**: el '*només hi faltes tu...*'. I en **Sisa** va aparèixer; sí, concretament al bis del bis, però fent no "Qualsevol nit pot sortir el sol" sinó afegint-se a la festa rockera de "La primera comunió" que havia liderat integradorament amb tots els convidats i convidades a l'escenari el sempre generós **Quimi Portet**, tot fent que sonés fins a tres vegades entre els balls de tothom, després d'una primera ovació amb el públic dempeus davant del cantautor galàctic. Com diu la cançó "Malalts del cel": '*Llarga és la història i no s'ha acabat*'...

Quimi Portet, Sisa i tots els Malalts del cel a l'espectacle del Grec 2022 Foto: Juan Miguel Morales